

Ο Άγιος Νεκτάριος και ο Παύλος Μελάς

Δημήτρης-- Νατσιός

Συνηθίζω, όταν αναζητώ βιογραφικά στοιχεία και πληροφορίες για κάποιον επιφανή του Γένους μας, να προσφεύγω στο παλιό και λαμπρό εγκυκλοπαιδικό λεξικό του «ΗΛΙΟΥ». (Του “ηλίου” και όχι Ηλιού, για να μην έχουμε παρεξηγήσεις).

Τώρα με τα κινητά διαδίκτυα, μοναδική σχεδόν πηγή πληροφοριών είναι ο ιστότοπος με το περίεργο όνομα «ΒΙΚΙΠΑΪΔΕΙΑ» ο οποίος συνοδεύεται με αρκετά νεοταξικά καρυκεύματα.

Παρένθεση. Το διαδίκτυο με την τεράστια αποθήκευση πληροφοριών δημιουργεί στο χρήστη του, ιδίως στις νεότερες ηλικίες την ολέθρια ψευδαίσθηση ότι ο ίδιος κατέχει και έχει κατακτήσει αυτές τις γνώσεις. Το θεωρεί, τρόπον τινά, ως προέκταση, εξάρτημα της μνήμης του.

Γι’ αυτό η μελέτη θεωρείται πια χάσιμο χρόνου, γίνεται αντικείμενο χλεύης, πράγμα καταστρεπτικότατο για την γλώσσα και την σκέψη. Θύματα αυτής της απώλειας είναι και οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί.

Κάποτε λέγαμε «έχει μεταδοτικότητα», όταν θέλαμε να επαινέσουμε το δάσκαλο. Η μεταδοτικότητα είναι «τέχνη τεχνών» που τα θεμέλιά της «τρέφονται» από την αγάπη προς τους μαθητές «ουδέν ούτω προς διδασκαλίαν επαγωγόν ως το φιλείν και φίλεισθαι» κατά τον Άγιο Χρυσόστομο – και βέβαια, την βαθιά γνώση του αντικειμένου, απόκρημα πολλής μελέτης. Σήμερα λέμε πως είναι επικοινωνιακός. Η διαφορά μεταξύ μετάδοσης και επικοινωνίας είναι τεράστια. Μετάδοση σημαίνει παιδεία. Επικοινωνία σημαίνει εντυπωσιοθηρία, αμάθεια.

Προσέφυγα, λοιπόν, στο λεξικό του «ΗΛΙΟΥ» αναζητώντας το γενεαλογικό δέντρο του Παύλου Μελά. Διαβάζω στο λήμμα «Μελάς» σε τούτα τα κομψά ελληνικά: «Μεγάλη αρχοντική οικογένεια των Ιωαννίνων, της οποίας πλείστα μέλη διεκρίθησαν εις τα γράμματα και τας επιστήμας, εις τον στρατό την πολιτικήν και την διπλωματίαν, σημαντικός δε εθνικός υπηρεσίας παρέσχον εις την πατρίδα πολύ προς της εκρήξεως του Ιερού Αγώνος, κατ’ αυτόν, και μετά την αποκατάστασιν του

κράτους». Αρχοντική οικογένεια, όχι γιατί είχε μεγάλη οικονομική επιφάνεια, αλλά διότι τα μέλη της «παρέσχον σημαντικές εθνικές υπηρεσίες». Τω καιρώ εκείνω οι παλιές αρχοντικές οικογένειες, αμιλλώνται ποια θα ευεργετήσει περισσότερο την πατρίδα. Τω καιρώ ετούτω οι αρχοντοχωριάτες, οι νεόπλουτοι σαλταδόροι και δανειοσυντήρητοι διαγωνίζονται για το ποιος θα προξενήσει μεγαλύτερη ζημιά στην πατρίδα.

Οι Μελάδες και όλες οι οικογένειες των εθνικών ευεργετών ήταν αρχοντάνθρωποι, έτσι ονομάζει ο λαός μας τους γενναιόδωρους, τους φιλότιμους. Αρχονταρίκι ονομάζεται στα μοναστήρια η αίθουσα υποδοχής και φιλοξενίας των προσκυνητών, γιατί και η Εκκλησία μας μας θέλει αρχοντάνθρωπους και όχι μίζερα, οικτρόβια και αξιολύπητα ανθρωπάκια. («Ό,τι και να κάνουμε ταπείνωση – αγάπη – αρχοντιά χρειάζεται» έλεγε και ξανάλεγε ο Άγιος Παΐσιος ο Αγιορείτης). Ο Παύλος Μελάς ονομάστηκε Παύλος, και όχι Γεώργιος όπως έλεγαν τον παππού του, προς τιμήν του αδελφού του παππού του, Παύλου, ο οποίος υπηρέτούσε στα τάγματα των Σουλιωτών υπό τον Μάρκο Μπότσαρη και «έπεσε» ηρωικώς μαχόμενος κατά την Έξοδο του Μεσολογγίου. Με τέτοιο όνομα πώς να μην έχει ηρωικό, λεβέντικο θάνατο ο αετός της Μακεδονίας μας; Αν πιάσουμε κάποια τωρινή «αρχοντική» οικογένεια και σκαλίσουμε τον βίο και την πολιτεία της, τι βρίσκουμε; Ιδιοκτησίες κανα-λιών, δημόσια έργα, απατεωνιές, τζιτζιφιόγκους και που πολιτεύονται, κατάληψη πανεπιστημιακών θέσεων αναξιοκρατικώ τω τρόπω, ημιμάθεια κρανιοκενής, θαλασσοδάνεια, καταθέσεις, ζώη χλιδάτη, βίλες, κότερα, ιδιοφελείς έρωτες και ... ξενέρωτες.

Πατέρας του Παύλου Μελά ήταν ο Μιχαήλ (Μίκης) Μελάς, άνθρωπος καλλιεργημένος, με φιλοπατρία, που διετέλεσε από το 1891 ως το 1894 και δήμαρχος Αθηνών. (Αδελφός του ήταν ο περίφημος Λέων Μελάς που έγραψε τον «Γεροστάθη», βιβλίο που γαλούχησε γενιές Ελληνοπαίδων, οι οποίες αργότερα απελευθέρωναν πατρίδες σκλαβωμένες. Τώρα που αφήσαμε εκείνα τα «σκοταδιστικά» κείμενα και διδάσκουμε προοδευτικές μαγαρισιές γεμίσαμε συλλογικότητες.... Κουκουλοφλώρων. Αν κάποτε η παιδεία μας επανέλθει ο «Γεροστάθης» θα μπορούσε, με μία «λελογισμένη επεξεργασία» κυρίως στη γλώσσα, να εισαχθεί στα σχολεία).

Ήταν γύρω στο 1890 που ο κατασυκοφαντημένος στην Αίγυπτο, Άγιος Νεκτάριος, έρχεται στην Αθήνα. Ζητά θέση, όχι αρχιερέως, αλλά απλού ιεροκήρυκος χωρίς μισθό. Συναντούσε –ποιος;- πόρτες κλειστές

και υποσχέσεις. Ντρεπόταν ο άγιος, τον συντηρούσε μία απλή γριούλα. “Αδερφέ μου” γράφει στον αδερφό του Χαράλαμπο στη Χίο “αναγκάζομαι μετά πόνου και δακρύων να σε ενοχλήσω ευρισκόμενος εν Αθήναις, εν ημέραις χαλεπές, περιφρονημένος και εμπαιζόμενος παρά των ισχυρών...». (Και μες στους ισχυρούς ήταν και η τότε εκκλησιαστική ηγεσία). Καταφεύγει στον Υπουργό – μετά από είκοσι απόπειρες – Εκκλησιαστικών και Παιδείας. Του αρνήθηκε τη θέση ιεροκήρυκος, διότι “ετύγχανε αλλοδαπός” και “εστερείτο της ελληνικής υπηκοότητας” “. “Απόμεινε πελιδνός” διαβάζουμε στο βιβλίο «Ο άγιος του αιώνα μας» του μακαριστού Σώτου Χονδρόπουλου.

Κατεβαίνοντας τις σκάλες του υπουργείου ο άγιος ιεράρχης, με μάτια βουρκωμένα, συναντά έναν ονομαστό άρχοντα. Ήταν ο Μιχαήλ Μελάς, ο πατέρας του Παύλου. Ο Μελάς βλέπει την σεβάσμια μορφή του Αγίου, αντιλαμβάνεται την λύπη του. Μαθαίνει τι συνέβη και του ζητά να τον ακολουθήσει στον Υπουργό. Και σε λίγο ο υπουργός υπέγραφε τον διορισμό του Αγίου ως ιεροκήρυκος στο νομό Ευβοίας. «Άγιο ρουσφέτι», ας μου επιτραπεί η φράση από έναν άνθρωπο που σε λίγα χρόνια ο γιος του έγραψε τον πρόλογο στο αθάνατο βιβλίο «Μαρτύρων και Ηρώων αίμα» για τη λευτεριά της Μακεδονίας μας.

Ωραία σκηνή Μεγαλοπρεπής να κουβεντιάζουν ο Άγιος Νεκτάριος και ο Μιχαήλ Μελάς. Το Γένος και η Εκκλησία του. Με την ευχή του Αγίου Νεκταρίου και το αίμα του Παύλου Μελά σώθηκε η Μακεδονία. Στα σκαλιά του υπουργείου η Πατρίδα, οι πραγματικοί άρχοντές του και μεσα οι αναθυμιάσεις, ο τρωγλοδύτης πολιτικάντης να μηχανορραφεί.

Θα περάσει από την Βουλή η προδοτική συμφωνία, διατείνεται ο αγραβάττωτος μείραξ. Μιλά για εθνική αντιπροσωπεία. Αστεία πράγματα. Είναι έθνοπροδοτική αντιπροσωπεία. Στην εκκλησιαστική γλώσσα θα την ονομάζαμε “ληστρική σύνοδο”. Ψέλλισε κάτι στίχους του Μπρεχτ. Έχουμε καλύτερους ποιητές. Θα πρότεινα στίχους του Κ. Ουράνη από το ποίημα «πάψετε πια».

«Πάψετε πια να εκπέμπετε το σήμα του κινδύνου
τους λόγους της υστερικής σειρήνας σταματήστε
και αφήστε το πηδάλιο στις τρικυμίας τα χέρια
το πιο φρικτό ναυάγιο θα ήταν να σωθείτε».

Δημήτρης Νατσιός
δάσκαλος-Κιλκίς
Μέλος του ΙΗΑ.